

Mišljenje Hanfe vezano za obavljanje usluga posredovanja u odnosu na investicijske usluge

Uvod

Hanfa je dana 3. rujna 2020. godine donijela mišljenje vezano za obavljanje usluga posredovanja u odnosu na za koje procjenjuje da izravno utječe na korisnike financijskih usluga.

Zahtjev za mišljenjem

Mišljenje je zatražilo trgovačko društvo iz Europske Unije koje nije investicijsko društvo, koje namjerava proširiti svoje poslovanje na druge članice Europske unije, uključujući Republiku Hrvatsku.

U bitnome, podnositelj zahtjeva razmatra opcije da na području Republike Hrvatske osnuje društvo ili podružnicu preko kojeg bi na različite načine (putem internetske stranice o financijskim temama, vijestima o tržištu ili organiziranjem konferencija ili webinara o financijskim temama, telemarketing kampanjama i osobnim sastancima s potencijalnim klijentima) posredovalo u svrhu sklapanja ugovora između hrvatskih investitora i investicijskog društva koje nudi usluge regulirane MiFID II regulativom, pri čemu to društvo/podružnica ne bi pružale investicijske usluge kao što su zaprimanje i prienos naloga, upravljanje portfeljem ili investicijsko savjetovanje.

U odnosu na planirane poslovne aktivnosti podnositelj zahtjeva Hanfi postavlja upit podliježu li opisane usluge posredovanja financijskoj regulaciji i ako da, pod kojim uvjetima i kojim propisima se navedena materija uređuje, te podliježu li navedene aktivnosti svim pravilima poslovnog ponašanja koja su propisana za pružanje investicijskih usluga.

Mišljenje Hanfe

Promotivne aktivnosti kao dio investicijske usluge

Promotivne aktivnosti i nuđenje usluga investicijskog društva na način opisan u zahtjevu **predstavljaju promidžbenu komunikaciju vezano za investicijske usluge**. Navedene informacije, između ostalog, moraju biti dosljedne, točne i u njima se uvijek korektno i istaknuto navode svi relevantni rizici pri upućivanju na potencijalne koristi investicijske usluge ili financijskog instrumenta, a za njihov sadržaj i prezentaciju odgovorno je investicijsko društvo.

Investicijsko društvo za promidžbene aktivnosti može ili **ovlastiti vezanog zastupnika**, u kojem slučaju i dalje ostaje bezuvjetno odgovorno za postupanja tog vezanog zastupnika, ili promidžbene aktivnosti, kao bilo koji drugi poslovni proces u društvu koji bi inače društvo samo obavljalo, **izdvojiti na treću osobu koja je ovlaštena obavljati investicijske usluge i aktivnosti na temelju Zakona o tržištu kapitala i primjenjivati citirane odredbe o promidžbenoj komunikaciji**.

Slijedom navedenog, posredovanje kako je opisano u zahtjevu podliježe općim zahtjevima za prikaz informacija klijentima. Regulatorne zahtjeve vezano za primjerenost/prikladnost i druga pravila poslovnog ponašanja dužno je primjenjivati

investicijsko društvo koje pruža investicijske usluge, kao što je odgovorno i za delegiranje svojih obveza i poslovnih procesa na treće osobe.

Subjekti koji mogu obavljati promotivne aktivnosti vezano za investicijske usluge

Slijedom navedenog, u ovisnosti o poslovnom modelu, investicijsko društvo iz EU može na području Republike Hrvatske svoje usluge nuditi i promovirati na sljedeći način (pod uvjetom da je Hanfa zaprimila notifikaciju prekograničnog pružanja usluga u skladu s relevantnim odredbama MiFID II Direktive):

- samostalno (izravno ili putem podružnice,
- putem vezanog zastupnika iz druge države članice (ako je tako notificirano Hanfi),
- putem vezanog zastupnika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, ako je isti upisan u registar Hanfe,
- putem drugog investicijskog društva ili kreditne institucije u Republici Hrvatskoj ili državi članici s kojim je sklopilo ugovor o poslovnoj suradnji ili
- putem tržišnog posrednika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj s kojim je sklopilo ugovor o poslovnoj suradnji.

Slijedom navedenog, podnositelju zahtjeva su na raspolaganju dvije opcije, pod pretpostavkom da ne namjerava na području Republike Hrvatske osnovati investicijsko društvo:

I. Ako namjerava opisane poslove **obavljati samo za jedno investicijsko društvo**, to može putem **instituta vezanog zastupnika**.

II. Ako društvo namjerava opisane poslove obavljati za **više investicijskih društava**, navedene usluge za više od jednog investicijskog društva moglo bi na području Republike Hrvatske pružati kao **tržišni posrednik**.

Zakonske odredbe na temelju kojih je mišljenje doneseno

Pružanje investicijskih usluga u Republici Hrvatskoj propisano je Zakonom o tržištu kapitala (NN 65/18, 17/20, dalje: ZTK), a kojim su u hrvatski pravni sustav prenesene odredbe Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.

Promotivne aktivnosti i nuđenje usluga investicijskog društva predstavljaju promidžbenu komunikaciju vezano za investicijske usluge, a koja ima strogo određena pravila propisana člankom 87. ZTK i člancima 44. i 46. Delegirane uredbe (EU) br. 2017/565.

Člancima 144. do 147. ZTK propisano je pod kojim uvjetima investicijsko društvo iz druge države članice može pružati usluge u Republici Hrvatskoj.

Poslovanje vezanog zastupnika uređeno je člancima 126. do 129. ZTK te Pravilnikom o kriterijima za ispunjavanje uvjeta za imenovanje vezanog zastupnika i registru vezanih zastupnika (NN 25/19).

Poslovanje tržišnog posrednika uređeno je odredbama članka 130. do 136. ZTK i Pravilnika o izdavanju odobrenja za rad investicijskom društvu, tržišnom posredniku, podružnici iz treće zemlje, registru osoba ovlaštenih obavljati usluge i aktivnosti iz Zakona o tržištu kapitala te statusnim promjenama investicijskog društva (NN 96/2018).

Institut tržišnog posrednika predstavlja izuzeće od obaveze da osobe koje pružaju investicijske usluge zaprimanja i prijenosa naloga (članak 5. stavak 1. točka 1. ZTK) i investicijskog savjetovanja (članak 5. stavak 1. točka 5. ZTK) u odnosu na vrijednosne papire uvrštene na uređeno tržište i udjele u investicijskim fondovima moraju dobiti odobrenje kao investicijsko društvo, pod uvjetom da:

a) ne drže novac i financijske instrumente klijenta (članak 131. stavak 4. ZTK)

b) obavljaju navedene usluge samo u odnosu na prenosive vrijednosne papire i udjele u subjektima za zajednička ulaganja i

c) prenose naloge samo na osobe iz članka 6. stavka 1. ZTK i subjekte za zajednička ulaganja i upravitelje istih koji su ovlašteni javnosti prodavati udjele odnosno jedinice u subjektima za zajednička ulaganja kojima upravljaju.

U pojednostavljenom postupku odlučivanja o izdavanju odobrenja Hanfa provjerava uvjete za obavljanje navedenih poslova. Tržišni posrednik poslove obavlja u skladu s odredbama članka 134. ZTK, a što obuhvaća pravila poslovnog ponašanja i dostavljanje odgovarajućih informacija klijentima, u ovisnosti o opsegu usluga koji pruža.

U tom slučaju, potrebno je da tržišni posrednik i investicijsko društvo čije usluge promovira sklope ugovor o poslovnoj suradnji u kojemu će definirati međusobna prava i obveze, a posebno opseg odgovornosti za promidžbenu komunikaciju prema klijentima i potencijalnim klijentima, u skladu s obvezama iz članka 44. i 46. Delegirane uredbe (EU) br. 2017/565.